

ΚΕΝΤΡΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
“ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ”

Το Κέντρο Βυζαντινού Πολιτισμού Χαλκιδικής «Ιουστινιανός», στο λεγόμενο Παλαιό Νοσοκομείο, στην περιοχή Νέων Φλογητών Χαλκιδικής αποτελεί ένα πολυσύνθετο έργο της Εφορείας Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους, το οποίο περιλαμβάνει ένα εκτενές πρόγραμμα αποκατάστασης – επανάχρησης του διατηρητέου συγκροτήματος, συγχρόνως όμως, με τη λειτουργία του, αποσκοπεί στην προβολή της βυζαντινής Χαλκιδικής, μέσα από το ερευνητικό και ανασκαφικό έργο της Εφορείας.

Το συγκρότημα ήταν μετόχι της αγιορειτικής μονής Αγίου Παντελεήμονος. Σταθμό στη νεότερη ιστορία αποτέλεσε η μετατροπή του σε νοσοκομείο του Αμερικάνικου Ερυθρού Σταυρού, τη δεκαετία του '30. Κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ο χώρος έγινε έδρα των κατοχικών δυνάμεων, ενώ το 1960 εγκαταλείφθηκε μετά από καταστροφική πυρκαγιά.

Η συγκεκριμένη εγκατάσταση, η οποία διαθέτει περί τα 2000μ² δομημένου χώρου (μετά την ολοκλήρωση των εργασιών αποκατάστασης) σε μία έκταση 28 περίπου στρεμμάτων, περιήλθε στην κυριότητα του Υπουργείου Πολιτισμού το 1999.

Αποτελείται από τρία οικοδομήματα του δεύτερου μισού του 19ου-αρχών του 20ού αιώνα, χρονολογημένα ακριβώς με επιγραφές, στα οποία δόθηκαν συμβατικές ονομασίες: το Παλαιό Κτίριο (1853), το Κεντρικό Κτίριο (1884) και το Μεμονωμένο Κτίριο (1909). Επιπλέον, με την πρόοδο της ανασκαφικής έρευνας αποκαλύπτονται βαθμιαία τα ερείπια των υπόλοιπων κτηρίων και εγκαταστάσεων του συγκροτήματος. Ενδεικτικά αναφέρονται ένα τετράγωνο κτίσμα με ενισχυμένες τοιχοποιίες, ισως πύργος, το λαδαριό, στον χώρο του οποίου διατηρούνται διάφορες κατασκευές για τη λειτουργία του, ένα πηγάδι που, σύμφωνα με μαρτυρίες, θα πρέπει να έχει βάθος 30 περίπου μέτρα, μία διευρυμένη λιθόκτιστη κυκλική κατασκευή, η οποία πιθανόν είχε χρήση ελαιοτριβείου και θα πρέπει να προστατευόταν από μεγάλο υπόστεγο. Ακόμα, στη δυτική πλευρά του συγκροτήματος σώζονται τα κατάλοιπα ενός λασπόκτιστου οικοδομήματος, βοηθητικού μάλλον χαρακτήρα.

ΠΥΡΓΟΣ ΓΑΛΑΤΙΣΤΑΣ

Πρόκειται για έναν από τους καλύτερα σωζόμενους πύργους της Χαλκιδικής, οχυρωματικού χαρακτήρα, για τον οποίο δεν υπάρχει καμία μαρτυρία από τα γραπτά κείμενα. Ο πύργος της Γαλάτιστας έχει δύο οικοδομικές φάσεις. Στην πρώτη φάση ανήκει το κάτω τμήμα του και χρονολογείται τον 11ο αιώνα, ενώ στη δεύτερη το άνω τμήμα του και χρονολογείται τον 14ο αιώνα. Ο πύργος διατηρείται σήμερα σε ύψος δεκαέξι μέτρων. Για τις ανάγκες της καθημερινής ζωής υπήρχε μέσα στον πύργο νιπτήρας, χώροι υγιεινής και πιθανώς ένα είδος κουζίνας.

Γύρω από το μνημείο υπάρχει μια ομάδα κτιρίων (δύο υδρόμυλοι με υδατοδεξαμενές, ελαιοτριβείο, ρακαριό), που αποτελούν μαζί με τον πύργο ένα σύνολο το οποίο συνδέεται με παραγωγικές δραστηριότητες των κατοίκων έως και τα νεότερα χρόνια. Μετά από ανασκαφική έρευνα στο υπόγειο του πύργου, στη βορειοδυτική γωνία, αποκαλύφθηκε κτιστή δεξαμενή νερού.

Σήμερα στο εσωτερικό του φιλοξενεί την περιοδική έκθεση με θέμα: "Οι πύργοι της Χαλκιδικής".

Αρχαιολογικό Μουσείο Πολυγύρου

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Πολυγύρου, το οποίο πρωτολειτούργησε το 1971, άνοιξε για το κοινό με τη νέα μόνιμη έκθεση τον Ιούλιο του 2022. Η έκθεση διαρθρώνεται σε τέσσερις θεματικές ενότητες. Η εισαγωγική ενότητα, Τόπος και Ιστορία, παρουσιάζει τη φύση, την ιστορία και τις έρευνες στην περιοχή και πλαισιώνεται από διαδραστικές πολυμεσικές εφαρμογές με πλούσιο πληροφοριακό υλικό σε εικόνα και κείμενο. Στην ίδια ενότητα εντάσσεται η παρουσίαση της διαδικασίας μιας ανασκαφικής έρευνας μέσα από τρισδιάστατη προβολική χαρτογράφηση (3d projection mapping).

Η δεύτερη ενότητα, Προϊστορικές κοινωνίες, περιλαμβάνει αντικείμενα και εποπτικό υλικό αναφορικά με τις σημαντικότερες θέσεις, οικισμούς και νεκροταφεία από τη Νεολιθική περίοδο έως και την Ύστερη Εποχή του Χαλκού.

Στην τρίτη ενότητα, Ιστορικοί Χρόνοι, που καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα της έκθεσης, προβάλλονται γλυπτά και στήλες των ρωμαϊκών χρόνων, ενώ εντυπωσιακό είναι το σύνολο ευρημάτων από το ταφικό μνημείο του Στρατωνίου. Η ενότητα θα ολοκληρωθεί με την παρουσίαση των σημαντικών πόλεων-αποικιών και ιερών.

Τέλος, η τέταρτη ενότητα αφιερώνεται στις Συλλογές και Δωρεές, με σημαντικότερη την πλούσια Συλλογή Λαμπρόπουλου, που απαρτίζεται από αντικείμενα, κυρίως κεραμική, των αρχαίων και κλασικών χρόνων αλλά και εντυπωσιακά σύνολα χάλκινου οπλισμού και κοσμήματα.

Με την υποστήριξη
του Τουριστικού Οργανισμού
Χαλκιδικής

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους

Χαλκιδική διαδρομές Πολιτισμού

Πληροφορίες:

Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους
Διεύθυνση: Κωνσταντινουπόλεως 5, Πολύγυρος 63100
Τηλέφωνα: 2371022060, 2310 285163
Facebook: <https://www.facebook.com/efachagor>
Youtube: <https://www.youtube.com/@efachagor>
email: efachagor@culture.gr

Τιμές εισιτηρίων: - Χειμερινή περίοδος (1 Νοεμβρίου-31 Μαρτίου):

2€ ισχύουν για : Αρχαιολογικό Μουσείο
Πολυγύρου, Μονή Ζυγού, Πύργο Προσφορίου, Αρχαία Όλυνθος

- Θερινή περίοδος (1 Απριλίου-31 Οκτωβρίου):

- Μονή Ζυγού, ολόκληρο 4€, μειωμένο 2€
- Πύργος Προσφορίου, ολόκληρο 3€, μειωμένο 2€
- Αρχαία Όλυνθος ολόκληρο 4€, μειωμένο 2€
- Αρχαιολογικό Μουσείο Πολυγύρου,
ολόκληρο 4€, μειωμένο 2€

Στους υπόλοιπους χώρους η είσοδος είναι δωρεάν.

ΩΡΑΡΙΟ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΩΝ:

Αρχαία Όλυνθος: 8.30 – 15.30 (Τρίτη κλειστά)
Ιερό Άμυνα Δία, Καλλιθέα: 8.30 – 15.30 (Τρίτη κλειστά)
Βασιλική Σωφρονίου, Νικήτη: 8.30 – 15.30 (Τρίτη κλειστά)
Νεκροταφείο Αρχαίας Ακάνθου, Ιερισσός: 8.30 – 15.30 Σ/Κ κλειστά
Αρχαία Στάγειρα, Ολυμπιάδα: 8.30 – 15.30 (Τρίτη κλειστά)
Οθωμανικό λουτρό, Σιδηροκάψια: 10.00 – 14.00 Σ/Κ κλειστά
Πύργος Προσφορίου, Ουρανούπολη: 8.30 – 15.30 (Τρίτη κλειστά)
Μονή Ζυγού, Ουρανούπολη: 8.30 – 15.30 (Τρίτη κλειστά)
Πύργος Γαλάτιστας: 8.30 – 15.30 (Τρίτη κλειστά)
Κέντρο Βυζαντινού Πολιτισμού «Ιουστινιανός», Φλογητά: 8.30 – 15.30 (Τρίτη κλειστά)
Αρχαιολογικό Μουσείο Πολυγύρου: 8.30 – 15.30 (Τρίτη κλειστά)

Αρχαία Ολυνθος
Ιερό Άμμωνος Δίος, Διονύσου και Ασκληπιού

ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΝΘΟΣ
Η αρχαία πόλη της Ολύνθου εκτείνεται πάνω στα επίπεδα πλατώματα και στις πλαγιές δύο φυσικών λόφων. Ιδρύθηκε, σύμφωνα με τον Ηρόδοτο, στα μέσα του 7ου αι. π.Χ. από τους Βοπταίους, και το 479 π.Χ. καταστράφηκε από τους Πέρσες. Το 432 π.Χ. ο βασιλιάς των Μακεδόνων Περδίκκας Β΄ έπεισε τους κατοίκους πολλών παραθαλάσσιων πόλεων της Χαλκιδικής να συνιοκισθούν στην Όλυνθο, η οποία αποτέλεσε την πολυανθρωπότερη και πλουσιότερη πόλη της περιοχής. Κατείχε πρωταγωνιστικό ρόλο στα πολιτικά γεγονότα της Χαλκιδικής έως το 348 π.Χ., οπότε καταστράφηκε ολοκληρωτικά από τον Φίλιππο Β΄. Η πόλη κτίστηκε πάνω στον Βόρειο Λόφο σύμφωνα με το ιπποδάμειο σύστημα. Τουλάχιστον πέντε λεωφόροι τέμνονταν με περισσότερους από είκοσι δρόμους, ορίζοντας 64 οικοδομικά τετράγωνα. Κατά την ανασκαφική έρευνα (1928-1938) από την Αμερικανική Αρχαιολογική Σχολή, αποκαλύφθηκαν περισσότερες από 100 κατοικίες. Στο νότιο τμήμα του λόφου εντοπίστηκαν κτήρια δημόσιου χαρακτήρα. Στο νοτιοανατολικό τμήμα, έξω από τα τείχη της πόλης εντοπίστηκε ο νεότερος τομέας της, κτισμένος μετά το 379 π.Χ., επίσης με το ιπποδάμειο σύστημα. Βρέθηκαν πλούσιες κατοικίες, γνωστές με συμβατικές ονομασίες, όπως Έπαυλη της Αγαθής Τύχης, του Ηθοποιού, των Δίδυμων Ερώτων, κοσμημένες με εντυπωσιακά ψηφιδωτά δάπεδα.

ΙΕΡΟ ΑΜΜΩΝΟΣ ΔΙΟΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΚΑΙ ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ
Τα πρώτα στοιχεία χρήσης του χώρου του ιερού χρονολογούνται στην πρώιμη εποχή του χαλκού. Στη συνέχεια, μετά από τον αποικισμό της Χαλκιδικής από τους Έλληνες του Νότου και την ίδρυση της Αφύτιος, αποικίας της Ερέτριας, η περιοχή του ιερού συμπεριλήφθηκε στη χώρα της αρχαίας πόλης. Η ομορφιά της φύσης, οι πηγές νερού, η βλάστηση και το σπήλαιο που υπήρχαν, ώθησαν τους Αφύτιους να ιδρύσουν σε αυτό το μαγευτικό μέρος ιερό του Διονύσου – πιθανότατα και των Νυμφών – στα τέλη του 8ου αιώνα π.Χ. Στο πρώτο μισό του 4ου αιώνα π.Χ., οι Αφύτιοι ίδρυσαν ιερό του θεού βορειοανατολικά του ιερού του Διονύσου. Στην περιοχή του σπηλαίου και των πηγών νερού κτίστηκε κρηναίο οικοδόμημα, προκειμένου να γίνει μεταφορά νερού στον καινούριο χώρο λατρείας, εξαιτίας της στενής σχέσης του Άμμωνος με το νερό και της απαραίτητης ύπαρξης δεξαμενής νερού στα ιερά του. Στο δεύτερο μισό του ίδιου αιώνα, μετά δηλαδή από την προσάρτηση της Χαλκιδικής στο βασίλειο των Μακεδόνων, κτίστηκε λαμπρός δωρικός ναός του θεού, και στα ανατολικά του δύο παράλληλες σειρές με βάθρα που υποβάσταζαν γλυπτά. Οι παράλληλες σειρές με τα βάθρα, συνηθισμένο χαρακτηριστικό στους ναούς της Αιγύπτου, οφείλεται στην αιγυπτιακή καταγωγή του θεού. Τον 2ο αιώνα μ.Χ. το ιερό γνωρίζει ακμή. Έξω από τον ναό του Άμμωνος Δίος κτίζονται κερκίδες και βόρεια του ναού κτίζεται το βαλανείο (μικρό λουτρό), το οποίο συνδέεται με τη λατρεία του Ασκληπιού και την ίαση. Το ιερό εγκαταλείπεται και καταστρέφεται στις αρχές του 4ου αιώνα μ.Χ. Το λουτρό συνεχίζει να χρησιμοποιείται έως τα μέσα ή τα τέλη του ίδιου αιώνα και αυτήν την εποχή, ή λίγο αργότερα, τον 5ο αιώνα μ.Χ., χτίζεται νερόμυλος κοντά στο σπήλαιο.

Βασιλική Σωφρονίου
Νεκροταφείο Ακάνθου

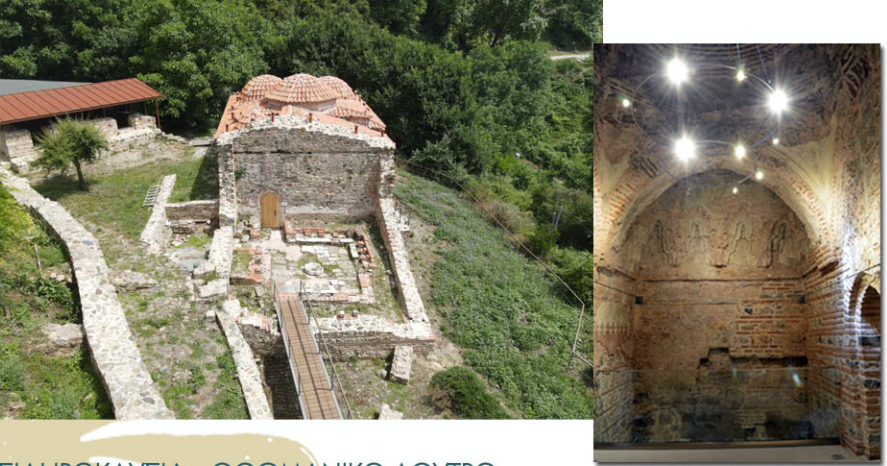
ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ
Σημαντικό παλαιοχριστιανικό μνημείο αποτελεί η βασιλική του επισκόπου Σωφρονίου, ανατολικά της Νικήτης μαζί με τη γειτονική βασιλική όπου το εξωκκλήσιο του Αγίου Γεωργίου. Χρονολογείται στο τέλος του 4ου αιώνα μ.Χ. Αρχικά ο ναός κτίστηκε ως τρίκλιτη, ξυλόστεγη βασιλική με υπερώα και νάρθηκα. Στην αψίδα του ιερού διατηρείται το σύνθρονο με τον θρόνο του επισκόπου, ενώ βρέθηκαν ίχνη της Αγίας Τράπεζας και του κιβωρίου της. Ο χώρος του ιερού κοσμεύεται με μαρμαροθετημένο δάπεδο και χωρίζεται από τον κυρίως ναό με μαρμάρينو χαμηλό τέμπλο. Τα κλίτη του ναού χωρίζονται με κιονοστοιχίες. Κατασκευάστηκε ψηφιδωτό δάπεδο στο κεντρικό κλίτος όπου επιγραφή με το όνομα του χορηγού, επισκόπου Σωφρονίου. Στους τοίχους σώζονται ίχνη τοιχογραφιών. Στα δυτικά της βασιλικής υπάρχει αίθριο και βαπτιστήριο. Η βασιλική καταστράφηκε από σεισμό. Τα ερείπια του αιθρίου επισκευάστηκαν και ξανακατοικήθηκαν, όπως προκύπτει από την άφθονη χρηστική κεραμική, την ύπαρξη μαγειρείου, ληνών και άλλων αγροτικών εγκαταστάσεων. Σήμερα η βασιλική έχει αναστηλωθεί μερικώς, έχει αποκατασταθεί το ψηφιδωτό δάπεδο και καλύπτεται με στέγαστρο.

ΚΕΛΥΦΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΝΘΟΥ
Οι 84 τάφοι του Κελύφους, χρονολογούνται από τα τέλη του 8ου έως τα τέλη του 4ου αιώνα π.Χ. και αποτελούν ένα μικρό, αντιπροσωπευτικό δείγμα του Ακάνθιου νεκροταφείου, το οποίο αριθμεί 13.220 τάφους. Η συνηθής πρακτική του ενταφιασμού πραγματοποιείται σε απλούς ή κεραμοσκεπείς λάκκους, σε πήλινες σαρκοφάγους και σε αγγεία διαφόρων τύπων και μεγεθών, ενώ απλοί και πλινθόκτιστοι λάκκοι έχουν δεχθεί καύσεις νεκρών. Η οικονομική ευρωστία και οι εμπορικές διασυνδέσεις της αρχαίας πόλης, διαπιστώνονται μέσα από τον πλούτο και την ποικιλομορφία των ταφικών κτερισμάτων.

Σιδηροκαύσια - Οθωμανικό λουτρό
Αρχαία Στάγαιρα

ΣΙΔΗΡΟΚΑΥΣΙΑ - ΟΘΩΜΑΝΙΚΟ ΛΟΥΤΡΟ
Η οθωμανική πόλη των Σιδηροκαυσίων αναπτύχθηκε την περίοδο μεταξύ 15ου και 17ου αιώνα στα δυτικά του οικισμού των Σταγείρων Χαλκιδικής. Στην περιοχή υπήρχε μεταλλευτική δραστηριότητα από τους βυζαντινούς χρόνους. Η ακμή της πόλης συντελέστηκε κατά τους πρώτους αιώνες της Τουρκοκρατίας, όταν η οθωμανική διοίκηση εμεταλλεύθηκε τα κοιτάσματα αργύρου της περιοχής. Με το όνομα Siderokarsa ή Sidrekaissi αποτέλεσε έδρα του ομώνυμου nahiyesi (επαρχίας), το σημαντικότερο αστικό κέντρο της Χαλκιδικής, όπως φανερώνει η λειτουργία νομισματοκοπείου και η μεγάλη έκταση των σωζόμενων ερειπίων. Στις αρχές του 18ου αιώνα, λόγω μείωσης της παραγωγής των μεταλλείων, η πόλη παρακμάζει. Η ολοκληρωτική καταστροφή και εγκατάλειψη επέρχεται κατά την Επανάσταση του 1821. Ο μεσαιωνικός οικισμός περιλαμβάνει το οχυρωμένο διοικητικό κέντρο-«Κάστρο» με δύο πύργους και τον αστικό χώρο με το συγκρότημα λουτρού και τεμένους που επικοινωνούν με λιθόστρωτο καλντερίμι. Το συγκρότημα κατασκευάστηκε πιθανώς από τον Ισχάκ Πασά, μεγάλο Βεζίρη και αργότερα Βαλή της Θεσσαλονίκης, μεταξύ 1478-1487. Δίπλα του αποκαλύφθηκε τέμενος (Çami-i-Şerif). Διάσπαρτα οικιστικά κατάλοιπα και αναλημματικοί τοίχοι μαρτυρούν το μέγεθος του κατοικημένου χώρου.

ΑΡΧΑΙΑ ΣΤΑΓΕΙΡΑ
Τα αρχαία Στάγαιρα, πατρίδα του Αριστοτέλη, βρίσκονται πλάι στην Ολυμπιάδα, πάνω σε μια μικρή, ορεινή χερσόνησο που ονομάζεται "Λιοτόπι". Ιδρύθηκαν γύρω στο 655 π.Χ από αποίκους που έφτασαν από την Άνδρο σε αναζήτηση μεταλλοφόρων κοιτασμάτων της περιοχής. Ήταν ανεξάρτητη πόλη με δικό της νόμισμα, που είχε ως έμβλημα τον κάπρο. Μετά τους Περσικούς πολέμους τα Στάγαιρα συμμετείχαν στην Α' Αθηναϊκή Συμμαχία. Κατά τον Πελοποννησιακό πόλεμο αποστάτησαν συμμαχώντας με τους Σπαρτιάτες, ενώ αργότερα, το 349 π.Χ., κατά τον Ολυνθιακό πόλεμο, ως μέλος του "Κοινού των Χαλκιδέων", καταστράφηκαν από τον Φίλιππο Β', αλλά ανοικοδομήθηκαν και πάλι από τον ίδιο, ύστερα από παρέμβαση του Αριστοτέλη, που στο μεταξύ είχε προσληφθεί ως δάσκαλος του γιου του, Αλεξάνδρου. Ωστόσο, η πόλη γρήγορα παρακμάζει και στα χρόνια του Χριστού είναι ήδη ερειπωμένη. Οι ανασκαφές στα Στάγαιρα έφεραν στο φως δημόσια κτίρια, ιερά, σπήλια, την οχύρωση και την ακρόπολη, αλλά και ένα αψιδωτό οικοδόμημα που έχει ερμηνευτεί ως ταφικό ηρώο του Αριστοτέλη, αφού σύμφωνα με τις πηγές, οι Σταγειρίτες, μετά τον θάνατο του φιλοσόφου το 322 π.Χ. στη Χαλκίδα, μετέφεραν και έθαψαν στην πόλη τους τα οστά του. Εργασίες ανάδειξης κατέστησαν τα Στάγαιρα έναν θελκτικό αρχαιολογικό χώρο, μέσα σ' ένα τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Πύργος Προσφορίου
Μονή Ζυγού

ΠΥΡΓΟΣ ΠΡΟΣΦΟΡΙΟΥ
Στο πρώην μετόχι Προσφόριον της μονής Βατοπεδίου, το οποίο μαρτυρείται τον 11ο αιώνα, ανεγέρθηκε πριν τον 14ο αιώνα ο πύργος της Ουρανούπολης, που προφανώς ανήκε σε ευρύτερο κτιριακό συγκρότημα. Στην πορεία των χρόνων δέχθηκε πολλές επισκευές μέχρι τα μέσα του 19ου αιώνα που απέκτησε τη σημερινή του μορφή. Σήμερα, σώζεται το κτίριο του πύργου, ο διώροφος μπαρμπακάς και ο αρσανάς. Πρόκειται για τον μοναδικό έως πρόσφατα κατοικημένο πύργο της Χαλκιδικής, καθώς το 1924 εγκαταστάθηκαν προσωρινά πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία. Το 1928, με την άδεια της τοπικής κοινότητας, έζησε στον πύργο το ζεύγος Sydney και Joyce Loch που για πολλές δεκαετίες συμπαραστάθηκαν στους πρόσφυγες του οικισμού. Η Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους στερώσε και αποκατέστησε το μνημείο και σήμερα ο χώρος του μπαρμπακά λειτουργεί ως εκθεσιακός χώρος, φιλοξενώντας στο ισόγειό του αρχαιότητες από την Προχριστιανική και Χριστιανική Χαλκιδική, ενώ ο επάνω όροφος του είναι αφιερωμένος στους πρόσφυγες της Ουρανούπολης και στο ζεύγος Loch .

ΜΟΝΗ ΖΥΓΟΥ
Η Μονή Ζυγού βρίσκεται στην περιοχή της σημερινής Ουρανούπολης, λίγα μέτρα έξω από τα όρια του Αγίου Όρους. Τον 11ο αιώνα η Μονή του Ζυγού ήταν ένα από τα σημαντικότερα αθωνικά μοναστήρια. Το 1199 ήταν έρημη και παραχωρήθηκε από τον αυτοκράτορα Αλέξιο Κομνηνό στην μονή Ξελανδαρίου. Γύρω στα 1206 εγκαταστάθηκε στο κάστρο ένας Φράγκος άρχοντας με τους στρατιώτες του, ο οποίος εξοργούσε από εκεί και λεηλατούσε το Άγιο Όρος. Για τον λόγο αυτό, τα ερείπια της μονής είναι γνωστά σήμερα ως "Φραγκόκαστρο". Τον 16ο αιώνα, η μονή περιήλθε στη μονή Βατοπεδίου και προστέθηκε στο μετόχι του Προσφορίου, έως το 1924. Η θέση της μονής δίπλα στη θάλασσα, το φυσικό της περιβάλλον, αλλά και η ευανάγνωστη εικόνα που παρουσιάζει σήμερα το συγκρότημα, με την ισχυρή οχύρωσή του, το μεγάλο και πολυτελές καθολικό, τα κελιά, την Τράπεζα και τα εργαστήρια, αποσπλούν πόλο έλξης πολλών επισκεπτών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Επιπλέον δίνεται η δυνατότητα στις γυναίκες να επισκεφτούν, εκτός ορίων του Αγίου Όρους, μια μεγάλη αθωνική μονή, αναγνώσιμη και κατανοητή.